

บทที่ 5

บทสรุป

ผลสำเร็จด้านหนึ่งของการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในอังกฤษมาจากการถือกำเนิดขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย โดยอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีพัฒนาการมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ปลายยุคกลางเรื่อยมาจวบจนกระทั่งถึงสมัยของการปฏิวัติอุตสาหกรรมซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานที่สำคัญของอังกฤษ ประวัติศาสตร์ทางด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในอังกฤษในระยะแรกเริ่มต้องเผชิญกับอุปสรรคมิใช่น้อย แต่ถึงกระนั้นก็ตามอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายของอังกฤษนั้นก็สามารถเจริญเติบโตจากธุรกิจที่ทำกันในรูปแบบครัวเรือนมาสู่รูปแบบโรงงานอุตสาหกรรมที่ถือกำเนิดขึ้นอย่างมั่นคง ซึ่งการเติบโตของอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเหล่านี้เองได้ส่งผลสำคัญอย่างมากต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศ ดังจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายนั้นได้สร้างมูลค่าทรัพย์สินจำนวนมากมหาศาลให้กับอังกฤษทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะการค้ากับต่างประเทศนั้นจะเห็นได้จากการนำเข้าวัตถุดิบฝ้ายที่สูงขึ้นในแต่ละปี ๆ รวมทั้งจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นในพื้นที่สำคัญ ๆ โดยเฉพาะในพื้นที่มณฑลแลงคาไชร์ ยอร์คไชร์ หรือ เดอร์บีไชร์ เป็นต้น พื้นที่เหล่านี้มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันก็มีการจ้างจำนวนคนงานเป็นจำนวนมากเพื่อให้ทันต่อการผลิตสิ่งทอฝ้ายที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นในแต่ละครั้ง นอกจากนี้การค้าสิ่งทอฝ้ายของอังกฤษก็ไม่ได้จำกัดอยู่ในพื้นที่ประเทศอังกฤษหรือกระทั่งในยุโรปเท่านั้น แต่สินค้าฝ้ายของอังกฤษยังแพร่หลายไปยังพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของโลกโดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นอาณานิคมของอังกฤษ โดยเฉพาะในอินเดียซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งระบายสินค้าฝ้ายรวมทั้งเป็นพื้นที่ทรัพยากรวัตถุดิบฝ้ายที่ใช้ป้อนเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมให้กับอังกฤษ เช่นเดียวกันกับพื้นที่ลาตินอเมริกาซึ่งถูกใช้เป็นฐานทรัพยากรวัตถุดิบฝ้ายที่สำคัญเช่นกัน

ถึงแม้ว่าการเติบโตทางด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในอังกฤษจะสร้างความมั่งคั่งทางด้านเศรษฐกิจให้กับประเทศได้มากเพียงใด แต่อีกแง่มุมหนึ่งของความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ทางด้านเศรษฐกิจในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายนั้นกลับเป็นชัยชนะที่ตั้งอยู่บนความทุกข์ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กจำนวนมากที่เข้าไปอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเหล่านั้น โดยนับตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา หลังจากที่โรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งได้เข้าไปตั้งโรงงานในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เด็กเป็นจำนวนมากที่หลังไหลเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายซึ่งมีการก่อตั้งพื้นที่โรงงานอย่าง

กว้างขวางมากกว่าโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอประเภทอื่น ๆ เหตุผลสำคัญส่วนหนึ่งต่อภาระที่เด็กเหล่านี้ต้องเข้าไปเป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายนั้นก็เพราะการบีบบังคับทางเศรษฐกิจภายในประเทศอันเป็นผลกระทบเนื่องมาจากระบบลัทธิที่ดิน สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ปกครองเด็กจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากเรื่องนี้มีความต้องการที่จะให้ลูกของพวกเขาเข้าไปเป็นแรงงานทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือฐานะทางครอบครัวให้อยู่ได้ในสังคม เด็กหลายคนทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมถูกกดขี่อย่างมากจากบรรดานายจ้างโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะเหล่าหัวหน้าคนงานที่มักทารุณและโหดร้ายต่อเด็กเหล่านั้น และเด็กที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดนั่นก็คือเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่ซึ่งเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่ถูกบรรดานายจ้างเกณฑ์มาจากเขตพื้นที่ (parish) ต่าง ๆ ในบริเวณที่ใกล้เคียง ทั้งนี้เป็นเพราะงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายนั้นเป็นงานที่ค่อนข้างหนักรวมทั้งต้องใช้เวลาในการทำงานที่ยาวนานเพื่อให้ทันต่อการผลิตที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นในช่วงเวลานั้น ความยากลำบากของการทำงานเช่นนี้ทำให้เด็กหลายคนเองไม่ปรารถนาที่จะเข้ามาทำงานในโรงงานสิ่งทอฝ้ายเท่าใดนัก เด็กหลายคนที่ไม่เข้ามาทำงานที่นี่ถูกกดขี่หลายประการ นับตั้งแต่การควบคุมอย่างเข้มงวดทั้งเรื่องที่อยู่อาศัย การพักผ่อนนอน รวมทั้งการรับประทานอาหาร ซึ่งทุกอย่างนั้นจะต้องทำให้ทันกับเวลาที่ผ่านไปในแต่ละวัน เด็กบางคนที่ไม่เข้ามาทำงานในที่นี้ต้องทำงานแบบไม่เห็นเดือนเห็นตะวัน บางคนถึงกระทั่งสิ้นชีวิตลงก็มี อาจกล่าวได้ว่าในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเป็นเหมือนสถานกักกันและเป็นแหล่งเพาะความชั่วร้ายเอาไว้ หากเราอาจจะกล่าวได้ว่าสินค้าฝ้ายแต่ละผืน ผ้าย้ายแต่ละชิ้นนั้นก็เปรียบเสมือนเลือดและน้ำตาของเด็ก ๆ เหล่านี้ก็คงไม่ผิดนัก

เรื่องราวความเลวร้ายที่เกิดขึ้นในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายได้เริ่มเป็นที่รับรู้ของสาธารณชนชาวอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เหตุผลสำคัญข้อหนึ่งมาจากการเคลื่อนไหวของบรรดาเหล่านักปฏิรูปทางสังคมคนสำคัญ ๆ ในช่วงนั้น เช่น ลอร์ด แอชลีย์, ไมเคิล แซดเลอร์ รวมทั้งคนอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมา หรือแม้กระทั่งบรรดาเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายผู้ที่มีความเห็นใจในโชคชะตากรรมของเด็กเหล่านั้น เช่น โรเบิร์ต โอเวิน หรือ เซอร์ โรเบิร์ต ฟิล ผู้ซึ่งมีบทบาทต่อการเรียกร้องรวมทั้งเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องการยกระดับความเป็นอยู่ของเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายให้ดีขึ้น หรือแม้กระทั่ง ริชาร์ด ออสเลอร์ คหบดีเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายที่ออกมาเคลื่อนไหวในเรื่องของการปฏิรูปเพื่อปลดปล่อยเด็กจากโรงงานอุตสาหกรรม บรรดานักปฏิรูปเหล่านี้รวมทั้งเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายผู้มีมนุษยธรรมเองต่างก็ต้องทนต่อแรงเสียดทานรวมทั้งการต่อต้านอย่างมากจากบรรดาสมาชิกในรัฐบาลผู้ซึ่งเสียผลประโยชน์รวมทั้งเพื่อนฝูงที่เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายที่มองว่าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์

แต่ถึงกระนั้นก็ตามเสียงเรียกร้องจากสาธารณชนอังกฤษที่ได้รับรู้เรื่องราวและรับทราบข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหล่าบรรดานักเคลื่อนไหวทางด้านสังคมได้เปิดเผยรวมทั้งข้อมูลทางรัฐบาลได้ทำการสำรวจโดยมีนักปฏิรูปทางสังคมเป็นริ้วแรงที่สำคัญนั้นได้ส่งผลให้รัฐบาลชุดต่อ ๆ มาได้เข้ามาสำรวจปัญหาและแก้ไขปัญหานี้อย่างใกล้ชิด นอกเหนือจากนี้แล้วผลสำเร็จส่วนหนึ่งของการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายยังได้ครอบคลุมไปถึงโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ ด้วย อันเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลและรัฐสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการในแต่ละชุดแต่ละสมัย โดยคณะกรรมการเหล่านี้มีนักปฏิรูปทางสังคมเป็นผู้สำรวจปัญหานี้อย่างจริงจังซึ่งผลจากการร่วมมือของเหล่านักปฏิรูปนี้เองที่ทำให้รัฐบาลมีการออกพระราชบัญญัติโรงงาน (Factory Acts) ในปีต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยสาระสำคัญในเรื่องพระราชบัญญัติโรงงานเหล่านี้ก็มุ่งไปในอันที่จะช่วยเหลือและบรรเทาความทุกข์ยากของเด็กอันเกิดมาจากการกดขี่ข่มเหงในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายในช่วงนั้น ดังจะเห็นได้ว่าการออกพระราชบัญญัติโรงงานฉบับแรก ๆ นั้นเป็นการตราพระราชบัญญัติเพื่อช่วยเหลือแรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายโดยเฉพาะ ในขณะที่เดียวกันผลของพระราชบัญญัติโรงงานในช่วงปีหลังนั้นก็พยายามที่จะกำหนดให้ครอบคลุมไปถึงอุตสาหกรรมสิ่งทอทุกประเภทรวมทั้งอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานเด็กอย่างกว้างขวางในสังคมอังกฤษ ณ ขณะนั้น

จากตรงจุดนี้จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติโรงงานที่ผ่านออกมาในแต่ละฉบับตลอดช่วงศตวรรษที่ 19 เป็นเครื่องยืนยันและเป็นข้อพิสูจน์ที่ชี้ให้เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายมีบทบาทสำคัญต่อประเทศอังกฤษมากเพียงใด โดยเฉพาะในพื้นที่ย่านอุตสาหกรรมที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายตั้งอยู่เป็นจำนวนมากรวมทั้งการใช้แรงงานเด็กที่มีอยู่มาก และหากสังเกตจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติโรงงานที่ผ่านทางรัฐสภานับตั้งแต่ ค.ศ. 1802 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติโรงงานฉบับแรกที่ได้ตราขึ้นจวบจนถึงพระราชบัญญัติฉบับสุดท้ายคือพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1901 นั้น รัฐสภาอังกฤษได้ผ่านพระราชบัญญัติโรงงานเป็นจำนวนทั้งสิ้นถึง 9 ฉบับด้วยกัน โดยสาระอันสำคัญประการแรกของการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงงานนั้นก็เพื่อควบคุมรวมทั้งช่วยเหลือแรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายเป็นหลัก จากตรงนี้ทำให้เห็นภาพได้ว่าตลอดช่วงระยะเวลาเกือบหนึ่งร้อยปีนั้นโรงงานสิ่งทอฝ่ายของอังกฤษมีการลักลอบนำเด็กเข้าไปเป็นแรงงานมากเพียงใดจนทำให้รัฐบาลของอังกฤษได้ตระหนักถึงสถานการณ์ที่เลวร้ายในสังคมในช่วงเวลานั้นและได้มีการออกพระราชบัญญัติโรงงานฉบับต่าง ๆ ในที่สุด

พระราชบัญญัติโรงงานที่ออกมาในช่วง 60 ปีแรกของศตวรรษที่ 19 เป็นเนื้อหาสาระที่มุ่งไปในเรื่องของข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่มีต่อโรงงานสิ่งทอฝ้ายโดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากโรงงานสิ่งทอฝ้ายมีการขยายตัวของการใช้แรงงานเด็กมากกว่าสิ่งทอประเภทอื่น ๆ และผลสำเร็จด้านหนึ่งของการผ่านพระราชบัญญัติโรงงานเป็นเพราะการเคลื่อนไหวของนักปฏิรูปทางสังคมซึ่งบางคนเป็นเจ้าของโรงงานสิ่งทอฝ้ายโดยตรง โดยบุคคลเหล่านี้มีบทบาทสำคัญมากต่อรัฐบาลในการออกพระราชบัญญัติโรงงานในช่วงเวลาแรกเป็นอย่างมาก ซึ่งหากวิเคราะห์จะพบว่าตลอดระยะเวลาครั้งแรกของศตวรรษที่ 19 นั้น การออกพระราชบัญญัติโรงงานเป็นการเคลื่อนไหวของบรรดานักปฏิรูปทางสังคมมากกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาก ดังเช่นกรณีของพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1802 ซึ่งมาจากการเคลื่อนไหวของ เซอร์ โรเบิร์ต พิล ผู้ที่สนับสนุนพระราชบัญญัติฉบับนี้และเป็นผู้ที่ริเริ่มการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กในโรงงานสิ่งทอฝ้ายคนแรก โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้เพื่อคุ้มครองเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่ที่สำคัญ รวมทั้งจำกัดอยู่ในเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเป็นหลัก ซึ่งผลของการออกพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1802 นี้สะท้อนให้เห็นว่าในช่วงเวลานั้นเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่ที่ถูกใช้เป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายมากกว่าสิ่งทอด้านอื่น แต่ถึงกระนั้นก็ตามช่องโหว่ของกฎหมายยังเปิดโอกาสให้เจ้าของโรงงานหลีกเลี่ยงไปใช้แรงงานเด็กแบบเสรีแทน ซึ่งกฎหมายไม่ได้ให้ความคุ้มครองเอาไว้ ในขณะเดียวกันการลักลอบการใช้แรงงานเด็กอย่างผิดกฎหมายก็ปรากฏขึ้นบ่อยครั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะกฎหมายไม่มีบทลงโทษที่เข้มงวดรวมทั้งเจ้าของโรงงานฝ้ายบางคนเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในพื้นที่ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1802 ที่ เซอร์ โรเบิร์ต พิล เป็นผู้ริเริ่มคนแรกจึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

การบังคับใช้กฎหมายโรงงานต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในช่วงเวลาต่อมา ก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร รวมทั้งการนำเด็กเข้ามาเป็นแรงงานยังคงเกิดขึ้นอยู่เป็นระยะ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้เป็นที่รับรู้ต่อเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายผู้เป็นนักปฏิรูปทางด้านสังคมเช่นเดียวกัน ทั้ง โรเบิร์ต โอเวน, ริชาร์ด ออสเลอร์ หรือ จอห์น พิลเดินส์ เองก็ตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ด้วยเหตุนี้บรรดานักปฏิรูปสังคมต่างเปิดเผยและตีแผ่เรื่องราวความเลวร้ายให้สังคมได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะออสเลอร์ซึ่งเป็นผู้โจมตีประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นระยะ ๆ ทั้งการเขียนบทความเสียดสี หรือแม้กระทั่งเป็นผู้นำในการนัดหยุดงานประท้วง หรือแม้กระทั่ง โอเวน ผู้อาศัยแนวคิดทางด้านศาสนาเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปรวมทั้งการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมให้เห็นชัด ดังเช่นที่ชุมชนนิเวศน์ของเขา บุคคลเหล่านี้ถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมอังกฤษในช่วงเวลานั้นให้ดีขึ้น

อาจจะกล่าวได้ว่านับตั้งแต่การออกพระราชบัญญัติโรงงานฉบับแรกใน ค.ศ. 1802 จนถึงพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1853 เป็นผลมาจากการเคลื่อนไหวของนักปฏิรูปทางด้านสังคมที่มีต่อรัฐบาลโดยตรง ทั้งนี้เหตุผลสำคัญข้อหนึ่งมาจากการที่ประชาชนส่วนมากที่ได้รับรู้ปัญหาสังคมนั้นยังไม่มีสิทธิ์ในการลงคะแนนเสียงรวมทั้งลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อปกป้องผลประโยชน์และสิทธิ์ของตนในการที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาเหล่านี้โดยตรง ดังนั้นนักปฏิรูปเหล่านี้จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญแทนประชาชนเหล่านั้นต่อการผลักดันพระราชบัญญัติโรงงานฉบับต่าง ๆ ในช่วงเวลาแรกเพื่อปกป้องผลประโยชน์ให้กับประชาชนชาวอังกฤษ ในขณะที่เดียวกันอาจประเมินได้ว่าการเคลื่อนไหวของนักปฏิรูปทางด้านสังคมเหล่านี้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กจากการใช้แรงงานอย่างทารุณในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ แต่เดิมาก่อนที่จะมีการผ่านพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1802 แรงงานเด็กเป็นจำนวนมากบางแห่งต้องทำงานเป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวันซึ่งเป็นเวลาที่ยาวนานมากสำหรับเด็ก จนกระทั่งเมื่อพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1802 ได้ผ่านรัฐสภา จึงทำให้มีการจำกัดเวลาเหลือเพียง 12 ชั่วโมงต่อวัน และเมื่อพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1847 ได้ผ่านรัฐสภา จึงมีการจำกัดชั่วโมงการทำงานของเด็กในโรงงานให้เหลือเพียง 10 ชั่วโมงต่อวันตามลำดับ ซึ่งไม่เพียงแต่การรณรงค์ในเรื่องของการจำกัดชั่วโมงการทำงานของเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเท่านั้น นักปฏิรูปเหล่านี้ยังรณรงค์ให้พระราชบัญญัติโรงงานนั้นครอบคลุมถึงเรื่องสุขอนามัยของเด็กภายในโรงงาน รวมทั้งการจำกัดอายุขั้นต่ำในการทำงานภายในโรงงานเพื่อเป็นการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กให้พ้นจากอุบัติเหตุและโรคภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ในโรงงานสิ่งทอฝ้าย อาจกล่าวได้ว่านักปฏิรูปทางด้านสังคมเหล่านี้ได้สร้างคุณูปการอย่างมากต่อประเทศอังกฤษ ณ ขณะนั้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างรากฐานทางด้านกฎหมายโรงงานเพื่อคุ้มครองเด็กให้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกภายในประเทศ

หลังจาก ค.ศ. 1867 เป็นต้นมา ปรากฏว่าประชาชนชาวอังกฤษได้รับสิทธิ์ในการเลือกตั้งอย่างกว้างขวางขึ้น ซึ่งส่งผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งมาแต่ละเขตต่างได้รับความคาดหวังและพันธกิจต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยเช่นเดียวกัน โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางคนมีการสานต่อทางความคิดของนักปฏิรูปทางด้านสังคมที่ได้วางรากฐานเอาไว้ และยังสามารถปรับเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติโรงงานบางประการเพื่อให้เข้ากับกาลเวลาที่เปลี่ยนไป รวมทั้งปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางประการเพื่อให้เข้ากับโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอประเภทอื่น ๆ ได้ แต่ทว่าสาระสำคัญในเนื้อหาของพระราชบัญญัติโรงงานในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 แทบจะไม่มีเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเติมกฎข้อบังคับให้มากขึ้นตามลำดับเพื่อลดภาวะเสี่ยงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กรวมทั้งเป็นการยกฐานะความเป็นอยู่ของแรงงานเด็กให้ดีขึ้น

ขึ้นตามลำดับ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเสมือนเป็นผู้ที่รับช่วงต่อจากนักปฏิรูปทางสังคมในการผลักดันกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายโดยตรง

ในขณะเดียวกันนอกจากการที่รัฐบาลรวมทั้งเหล่านักปฏิรูปทางสังคมมีบทบาทต่อการผลักดันพระราชบัญญัติโรงงานเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายแล้ว การออกพระราชบัญญัติการศึกษา (Education Acts) เป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญต่อการแก้ปัญหาการใช้แรงงานเด็กเช่นกัน ทั้งนี้เพราะพระราชบัญญัติการศึกษามีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการช่วยอุดหนุนให้พ่อแม่ไม่ให้นายจ้างมีโอกาสที่จะนำเด็กเข้ามาเป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมของตนซึ่งนักปฏิรูปหลายคนมองว่าการศึกษานั้นเป็นหนทางที่สำคัญในการที่จะช่วยเหลือเด็กรวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพวกเขาให้ดีขึ้น ความจริงแล้วก่อนหน้าที่รัฐบาลจะมีการออกพระราชบัญญัติการศึกษานั้น บรรดาเจ้าของโรงงานสิ่งทอฝ่ายเองหลายคนเองก็ได้ตระหนักถึงเรื่องนี้ดี โดยเฉพาะ โรเบิร์ต โอเวน ผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมาก เขาได้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาในการที่จะยกระดับความเป็นอยู่ของเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายให้ดีขึ้น ในขณะเดียวกันยังมีองค์กรการกุศลรวมทั้งองค์กรทางศาสนาที่ได้เข้ามาช่วยเหลือทางด้านการศึกษาในช่วงระยะเวลาแรกเริ่ม

ประเด็นสำคัญที่สุดเกี่ยวกับความสำเร็จของการออกพระราชบัญญัติโรงงานเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานสิ่งทอฝ่ายอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลจากการร่วมมือกันสองฝ่าย คือฝ่ายนักปฏิรูปทางสังคมผู้ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มที่สำคัญและเป็นผู้วางรากฐานให้กับรัฐบาลในการออกกฎหมายและฝ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการรับรู้ปัญหาสังคมในพื้นที่ของตนรวมทั้งยังเป็นผู้ที่ถูกคาดหวังจากประชาชนในเขตพื้นที่ที่มีปัญหาเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น พระราชบัญญัติโรงงานเพื่อการช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายไม่อาจบังเกิดผลได้เลยหากปราศจากการดำเนินงานนโยบายของรัฐบาลต่อการศึกษานี้อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะกรณีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อเข้ามาตรวจสอบปัญหาภายในโรงงานอย่างต่อเนื่อง โดยจุดมุ่งหมายประการสำคัญต่อการผลักดันพระราชบัญญัติโรงงานฉบับต่าง ๆ รวมทั้งการผลักดันพระราชบัญญัติการศึกษานั้นเพื่อเป็นการปลดใช้พันธนาการแรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายที่ได้รับความทุกข์ทรมานมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 18 เรื่อยมา ในขณะเดียวกันผลของพระราชบัญญัติทั้งหมดนี้ยังเป็นการขจัดความชั่วร้ายในโรงงานที่สะสมมานานนับร้อยปีให้ค่อย ๆ ลึกลงไป นอกจากนี้ผลของพระราชบัญญัติทั้งสอง

ฉบับนี้ได้ยังประโยชน์เฉพาะเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายเท่านั้นแต่ยังรวมถึงเด็กคนอื่น ๆ อีกมากมายที่เป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและต้องตกอยู่ในชะตากรรมเดียวกัน ในขณะเดียวกันผลของความสำเร็จของพระราชบัญญัติโรงงานและพระราชบัญญัติการศึกษายังเป็น การยกระดับมาตรฐานของเด็กให้มีคุณภาพเพื่อที่จะก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่ในที่สุด